

ДОКЛАД - АНАЛИЗ КЪМ ПРОЕКТА ЗА БЮДЖЕТ ЗА 2013 ГОДИНА

Проекта на бюджета на Община Велико Търново за 2013 година по приходната и разходната част е в размер на 57 874 255 лева, в това число:

- приходи и разходи за делегирани от държавата дейности в размер на 30 046 131 лева в т.ч.: текущи разходи в размер на 27 653 581 лева, капиталови разходи – 2 392 550 лева.

- приходи и разходи за местни и делегирани държавни дейности, дофинансирани с местни приходи в размер на 27 828 124 лева в т.ч.: текущи разходи – 23 708 160 лева, капиталови разходи – 4 119 964 лева

На основание чл. 14, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г. с паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи се финансират:

- капиталови разходи в размер на 383 330 лева;
- погашения по дългосрочни заеми от банки в страната с инвестиционно предназначение – „Финансов план за управление на публичната инфраструктура” – 730 440 лв.;

- разходи за лихви по заеми от банки в страната с инвестиционно предназначение – „Финансов план за управление на публичната инфраструктура” – 50 000 лв.;

- текущи ремонти по бюджета на Община Велико Търново за 2013 година – 36 680 лева.

Инвестиционната програма на Община Велико Търново за 2013 година е в размер на 17 455 893 лева, както следва:

- 991 000 лева целева субсидия от РБ, в т.ч. за общински пътища – 480 800 лева;
- 500 000 лева от Специален фонд за инвестиции и дълготрайни активи към общините;

- 10 443 379 лева от други извънбюджетни средства;
- преходен остатък от целеви трансфер – СБ - неотложни аварийно-възстановителни работи на храм "Св. Богородица" с. Русаля - 133 875 лева;

- преходен остатък от целеви трансфер - СБ - неотложни аварийно-възстановителни работи на храм "Св. Ирина" с. Хотница - 116 005 лева;

- Реконструкция на футболен терен на стадион "Ивайло" - Велико Търново с международни размери 115 x 78 м. – 600 000 лева;

- РНБ "П.Р.Славейков" - проект Електронен дигитален архив на документалното наследство за Балканските войни - копирна техника - 8 000 лева

- РНБ "П.Р.Славейков" - проект Електронен дигитален архив на документалното наследство за Балканските войни - мобилен компютър 2 броя - 3 000 лева;

- РНБ "П.Р.Славейков" - проект Електронен дигитален архив на документалното наследство за Балканските войни - компютърни графични работни станции 2 броя - 5 000 лева;

- РНБ "П.Р.Славейков" - проект Електронен дигитален архив на документалното наследство за Балканските войни - специализиран софтуер - 2 500 лева;

- ОУ с. Церова кория - котел парова инсталация - 36 940 лева;

- Център за социална рехабилитация и интеграция – електро стимулатор LOTUS-8M - 1 800 лева;

- Дневен център за деца с увреждания - електро стимулатор ТНЕТА500 - 2 000 лева;
- Изграждане на многофункционална зала СОУ "Емилиян Станев" - 1 004 076 лева;
- Ремонтни и рехабилитационни дейности на засегнати части от улична мрежа съобразно реализация на проект с Европейско финансиране - 1 237 276 лева

Основните характеристики на 2013 година за бюджета на Община Велико Търново са следните:

- Най-силна година на евроинвестициите, тъй като приключва плановия период;
- Продължаване дофинансирането със местни приходи на дейностите, чиито разходни стандарти драстично изостават от реалната издръжка
- Задържане на ниска приходна база за 2013 година, която намалява възможностите за поемане на разходни ангажименти
- Обединяване около ясни приоритети и реално изпълними цели

Държавните трансфери за 2013 година се увеличават. Няма съществени структурни промени, освен допълнителни ангажименти. Отпада ангажимента на общината да изплаща медикаментите на военноинвалидите и военнопострадалите, което не се отразява на размерите на държавните трансфери, тъй като те не се запагат в първоначалния бюджет.

Общата субсидия и други трансфери за държавни дейности за 2013 година е в размер на 24 622 783 лева, което в абсолютна стойност е с 1 547 348 лева повече от тези за 2012 година. Увеличението е в резултат на повишаване на повечето от разходните стандарти, увеличаване на натурални показатели и разкриването на нови дейности.

Общата изравнителна субсидия и други трансфери за местни дейности са в размер на 1 947 300 лева, в т.ч. 194 200 лева за зимно поддържане и снегочистване.

Целевата субсидия за капиталови разходи е в размер на 991 000 лева, с която се финансира основно техническа инфраструктура.

Общинският бюджет включва също и показателите:

1. приходи от:

- а) местни данъци – при условия, по ред и в граници, установени със закон;
- б) такси – при условия и по ред, установени със закон;
- в) услуги и права, предоставяни от общината;
- г) разпореждане с общинска собственост;
- д) глоби и имуществени санкции;
- е) лихви и неустойки;
- ж) други постъпления;
- з) помощи и дарения

Данък върху недвижимите имоти

През 2013 година размерите на данъка се запазват. Няма основание да се очаква съществено увеличение на принудително събраните средства поради затрудненията при изпълнение на законовите процедури и отпадането на редица текстове от Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги. Очаква се приходът от този данък да бъде максимум в рамките на събраното през 2012 год. – 4 200 000 лв.

Такса битови отпадъци

През 2013 година размерите на данъка се запазват. При очаквано запазване на облекченията, приходът би бил в рамките на 5 600 000 лв.

Данък върху превозните средства

Поради редицата добре работещи механизми за контрол при администрирането на този данък, очакваното изпълнение е в рамките на 2 100 000 лв.

Данък при възмездно придобиване на имущество

Очакваното изпълнение е в рамките на плана за 2012 год. – 2 900 000 лв., тъй като преизпълнението в края на годината се дължи на конкретен отделен случай, без гаранции, че подобен ще има и през 2013 год.

Патентен данък

Продължава закриването на дейности, обект на облагане с патентен данък. При подадени 977 декларации през 2011 год., през 2012 год. те са 842 или със 135 по-малко. В течение на годината са подадени 59 декларации за прекратяване на патентна дейност. Очакваният приход не следва да надвишава постъпилите средства през 2012 год. и следва да бъде в рамките на до 180000 лв.

Туристически данък

Поради практическата невъзможност да бъде контролирано декларирането на броя реално реализирани нощувки, очакваният приход следва да бъде определен максимум в рамките на 150000 лв.

2. Разходи за делегирани от държавата и за местни дейности, както и във функционален разрез съгласно единната бюджетна класификация, за:

- а) персонал;
- б) издръжка;
- в) лихви;
- г) помощи и обезщетения за домакинства;
- д) текущи субсидии;
- е) капиталови разходи.

3. бюджетни взаимоотношения с централния бюджет и с други бюджети и извънбюджетни сметки;

4. бюджетно салдо;

5. финансиране.

Решението на общинския съвет за приемане на бюджета на Община Велико Търново съдържа размерът на просрочените задължения от предходната година, които ще бъдат разплатени от бюджета за текущата година, размерът на просрочените вземания, които се предвижда да бъдат събрани през бюджетната година, лимитът за поемане на нов общински дълг, максималния размер на общинския дълг към края на бюджетната година, разчетите за разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, определена със ЗДБРБ за 2013 година, по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по

заеми за капиталови разходи, индикативен годишен разчет за извънбюджетните сметки и фондове.

Бюджетът на общината е съставен и по агрегирани бюджетни показатели по Приложение 14 към Предложението за решение.

Важен показател, който текущо ще се наблюдава в Министерството на финансите, е размерът на бюджетното салдо (дефицит/излишък), включително и отклоненията по тримесечия. Средносрочна бюджетна цел на общината следва да е формирането на балансирано бюджетно салдо.

Бюджетните кредити за делегираните от държавата дейности са определени в чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2013 г. и в Приложение № 6 към ЗДБРБ за 2013 година.

Делегираните от държавата дейности се финансират съгласно натуралните и стойностни показатели, определени в Решение № 327 на Министерския съвет от 2012 г. (изм. с РМС № 850 от 2012 г. и РМС № 20 от 2013 г.) за разделение на дейностите, финансирани чрез общинските бюджети на местни и делегирани от държавата и за определяне на стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности през 2013 г.

Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на същите дейности, включително за инвестиционни разходи, съобразно Предложението за решение.

Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на местните дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране съобразно Предложението за решение.

Съгласно чл. 87 от ПМС 1 от 2013 година неусвоените средства от предоставени целеви субсидии за капиталови разходи и целеви трансфери по бюджетите на общините през 2012 г. се разходват за същата цел до края на 2013 г. за сметка на преходните остатъци.

Разходите по функции за делегираните от държавата дейности и за местните дейности са както следва:

1. Функция „Общи държавни служби” - делегираните от държавата дейности са в размер на 1 731 630 лева. Средствата за заплати за 2013 г. за делегираните от държавата дейности се определят в съответствие с разпоредбите на § 52 от ПЗР на ЗДБРБ за 2013 година и на § 1 от Преходните и заключителните разпоредби на ПМС № 1 от 2013 година. В рамките на средствата по единните стандарти, кметовете определят индивидуалните възнаграждения на служителите в администрацията в съответствие с действащата нормативна уредба.

За местни и дофинансирани държавни дейности са предвидени кредити за заплати и осигурителни вноски на дофинансираните щатни бойки, издръжка и възнаграждения на председателя на общинския съвет и общинските съветници, средствата за издръжка на общинската администрация, за капиталови разходи и други в размер общо 4 089 347 лева.

2. Функция „Отбрана и сигурност” - делегираните от държавата дейности са в размер на 486 942 лева и включват:

- Дейност 239 „Други дейности по вътрешната сигурност” – тук се планират и отчитат средства за:

- материално стимулиране на обществените възпитатели, възнаграждения на членовете на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, издръжка на местните комисии за борба срещу

противообщественните прояви на малолетните и непълнолетните, издръжка на центровете за социална превенция и консултативни кабинети;

- заплати, осигурителни вноски от работодателя и издръжка на областните съвети по наркотични вещества и на превантивно-информационните центрове;

- издръжка на детските педагогически стаи;

- издръжка на районните инспектори /кварталните отговорници/;

В дейност 282 "Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности" се планират и отчитат средства за:

- възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя, средства по ЗЗБУТ, работно облекло и тонизиращи напитки на персонала за изпълнение на денонощно дежурство по оповестяване за преминаването от мирно на военно положение и при бедствия и аварии;

- възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и средства по ЗЗБУТ на техниците на пунктовете за управление и радио-предавателните центрове;

- издръжка на пунктовете за управление и радио-предавателните центрове;

- дейността на офисите за военен отчет-

- отбранително-мобилизационни мероприятия - за организиране на подготовката и защитата на служителите и населението при военно и извънредно положение, за планиране и поддържане на военновременната система за управление, за обслужване на средствата за индивидуална защита.

В дейност 283 „Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии” и дейност 284 „Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии” се отчитат средствата, предоставени по решения на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет

В местните и дофинансираните държавни дейности са разчетени средства в размер на 40 000 лева, от които 25 000 лева са предназначени за неотложни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението. Тук са предвидени средства за системи за видеонаблюдение в кметствата в размер на 15 000 лева.

3.Функция „Образование” – размера на кредитите за делегирани от държавата дейности е 18 430 358 лева и включва:

Дейност 311 „Целодневни детски градини и обединени детски заведения”(ЦДГ и ОДЗ) – тук се планират и отчитат разходите за обучението и възпитанието на децата от 1 до 6 години. Те включват средствата, определени с формулата, на база стандартите за: дете в яслена група към ОДЗ, дете от 3 до 4 г. и дете в подготвителна група (на 5 и 6 г.) в ЦДГ или ОДЗ, както и добавките за децата в детските градини. Първите два стандарта включват средства за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни вноски, средства за квалификация на педагогическия персонал и средствата по ЗЗБУТ. Единният разходен стандарт за дете в подготвителна (целодневна или полудневна) група към детска градина включва средствата за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни плащания и издръжка - средствата за осигуряване условия за обучението и възпитанието на децата, за квалификация на педагогическия персонал и по ЗЗБУТ.

В дейностите 322, 324 и 326 се планират и отчитат всички разходи на училищата – специални, общообразователни, спортни и професионални. Средствата по единните разходни стандарти за ученик (РМС № 20 от 10 януари 2013 година за изменение на РМС № 327 от 2012 г., изменено с РМС № 850 от 2012 г. за разделение на дейностите, финансирани чрез общинските бюджети, на местни и делегирани от държавата дейности и за определяне на стандарти за финансиране на делегираните от държавата

дейности през 2013 г.) разпределени чрез формула и средствата по добавките на учениците се включват в бюджетната дейност, в която се отнася училището.

Директорът на училището може да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности. За промените се уведомява Община Велико Търново.

В единните разходни стандарти по образование не се включват средствата за стипендии на учениците, за учебници и учебни помагала за децата от подготовителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на учениците до 16-годишна възраст, за компенсиране на част от транспортните разходи на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини, за спорт за всички.

В дейност 332 „Общежития“ се планират и отчитат всички разходи на общежитията.

В дейност 337 „Извънучилищни дейности“ се планират и отчитат разходите на извънучилищните педагогически учреждения: средства за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни вноски и част от издръжката – средства по ЗЗБУТ и за квалификация на педагогическия персонал.

Средствата за местните и дофинансирани държавни дейности във функция Образование са 2 383 608 лева, като в дейност 311 „Целодневни детски градини и обединени детски заведения“ се планират и отчитат разходите в целодневните детски градини за издръжка, включително храната на децата.

В дейност 336 „Столове“ се планират и отчитат разходите за дейността на столовете. Режимните разноски за ученическото хранене включват разходите за заплати, осигурителни вноски и издръжка.

В дейност 337 „Извънучилищни дейности“ се планират и отчитат разходите на извънучилищните педагогически учреждения.

Тук се включва и преходния остатък за 2012 година по програма „Коменски“, разчетен в дейностите „Целодневни детски градини и обединени детски заведения“ (ЦДГ и ОДЗ) и „Общобразователни училища“.

4. Функция „Здравеопазване“ - делегираните от държавата дейности са в размер на 2 629 841 лева и включват дейностите 431 „Детски ясли, детски кухни и яслени групи към ОДЗ“, където се планират и отчитат средства за заплати, други възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и средства за издръжка по ЗЗБУТ. Броят на местата в детските ясли и детските кухни по отчет се определя на основата на средната посещаемост (среден брой хранодни) за съответния отчетен период

В дейност 437 „Здравен кабинет в детски градини и училища“ в рамките на средствата по единните разходни стандарти се планират и отчитат средства за заплати, други възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и издръжка на кабинетите.

В местни дейности дейности по здравеопазване са разчетени средства за издръжка и капиталови разходи на детските ясли и детските кухни в размер на 498 350 лева.

5. Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ - делегираните от държавата дейности са в размер на 4 521 740 лева и определените средства по единни стандарти за съответната дейност осигуряват разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка.

Местните дейности във функцията възлизат на 1 065 019 лева и включват дейностите „Домашен социален патронаж“, „Клубове на пенсионера, инвалида и др.“,

„Програми за временна заетост” и „Други служби и дейности по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта” .

6. Във Функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда” средствата са в размер на 12 945 742 лева.

В група „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство” се отчитат разходите, свързани с водоснабдяване и канализация, изграждането, ремонта и поддържането на уличната мрежа, включително и на прилежащите ѝ тротоари, велосипедните алеи, площадни пространства и др., разходите по изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти - общинска собственост.

В дейност „Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа” са включени възстановените средства на кметства и кметски наместничества в размер 30 на сто от получените суми от търгове в размер на 9 000 лева по Приложение 3Б, както следва:

- с. Пушево – 2 400 лева;
- с. Леденик – 1 700 лева;
- с. Пчелище – 600 лева;
- с. Габровци – 1 300 лева;
- с. Големаните – 660 лева;
- с. Самоводене – 2 340 лева

В Инвестиционната програма на Община Велико Търново са заложили кредити в размер на 420 000 лева за Реконструкция улична мрежа на територията на кметствата и кметските наместничества на територията на Община Велико Търново – 210 000 лева от Собствени бюджетни средства, от които 109 350 лева преходен остатък от 2012 година и 210 000 лева от Други извънбюджетни средства, които ще се обезпечат през 2013 година след извършване на междинни/окончателни плащания по проекти.

В тази функция са планирани средства, предназначени за проект „Инициативи на местните общности” в размер на 180 000 лева.

7. Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности” – делегираните от държавата дейности са в размер на 2 245 620 лева и включват:

- целевите средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта, предоставени на общините за общинските детски градини и училища по реда на ПМС № 129 от 11.07.2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт – 9 086 лева преходен остатък от 2012 година,

- дейност „Читалища” - субсидията по бюджета на общината за читалищна дейност се разпределя между читалищата на територията на съответната община от комисия, съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 1 от Закона за народните читалища (ЗНЧ).

- дейност „Музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с национален и регионален характер” и дейност „Библиотеки с национален и регионален характер” - в рамките на определените средства по стандарти за съответния културен институт се разпределят разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка.

В местните дейности по същата функция са предвидени средства в размер на 4 247 551 лева за:

- спортни организации, чиято седалища и дейност са на територията на общината, като конкретизацията на разходите е определена с Предложението за решението за приемане на бюджета.

Съгласно чл. 63, ал. 4 от Закона за физическото възпитание и спорта, общините не могат да предоставят субсидии за подпомагане на спортни организации, които не са регистрирани като юридически лица с нестопанска цел в обществена полза при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

- Текущия ремонт на детски площадки на територията на кметствата в Община Велико Търново е планиран на стойност 35 000 лева.

- финансиране на оркестри и ансамбли, музеи, художествени галерии, паметници на културата с местен характер; радиотранслационни възли; обредни домове и зали и други дейности по културата. Тук се включва финансирането на Културния календар на Община Велико Търново.

- средства за подпомагане разходите за погребения.

8. Функция „Икономически дейности и услуги” – местните дейности са в размер на 2 256 507 лева.

В група "Транспорт и съобщения" са разчетени средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, предназначени за основен ремонт на общински пътища,

В група „Други дейности по икономиката” са планирани освен разходите за заплати и осигурителни вноски на заетите и издръжката на дейностите в групата и разходите, свързани със задълженията на общините по Закона за защита на животните за осъществяване на дейностите по овладяване популацията на безстопанствените животни. Тук се включват всички програми и дейности, а именно:

- Програма "Синди - Здрави деца в здрави семейства" 12 200 лева;
- Общинска програма за борба с наркотиците и наркоманиите - 2 000 лева;
- Финансов план за подобряване на психичното здраве - 2 000 лева;
- Програма за младежки дейности - 6 000 лева;
- Общинска стратегия за равните възможности за хората с увреждания - 3 000 лева;

- Общинска стратегия за закрила на детето - 2 000 лева;

- Общинска стратегия за развитие на социалните услуги - 5 000 лева;

- Общинска програма за асистирана репродукция -72 290 лева

Разходите по обслужването на общинския дълг (такси, лихви, комисионни и др.) са планирани в разходната част на бюджета във функция IX. Разходи неклассифицирани в другите функции по съответните разходни параграфи и са в размер на 302 000 лева.

инж. Д. Панов

Кмет на Община Велико Търново

Съгласувал,

Сн. Данева – Иванова

Зам. Кмет „Икономическо развитие”

М. Маринов

Директор дирекция "БФ"

Изготвил

Д. Гавраилова

Експерт „Бюджет”